

Szerkesztőség
Via S. Andrea Troyer ház.

Amministrazione
Tipografia P. BATTARA

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre . . . . . Per 1 anno 6.— fr.
Félévre . . . . . » 6 mesi 3.— »
Negyedévre . . . . . » 3 » 1.50 »
24 óra . . . . . » 2 » 1.— »
Külföldre 1 évre . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetési és nyiltterek:
Főlvétetnek árszabály szerint a kiadó hivatalban, Battara P. könyvnyomdája

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodájában Budapest, Váci-utca, Oppelék B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

1891 július 26

Megjelenik minden vasárnap

26 Luglio 1891

Fiume kereskedelme.

(A flumei kereskedelmi és iparkamara jelentéséből).

Az 1890-iki év — írja a jelentés — nem igen jelez különös előmenetelt, de stagnációt avagy visszamaradást sem, egyszóval normális és rendes volt minden tekintetben; nem úgy mint a jelen 1891-iki, mely a kamarai kerületnek egy nagy és fontos esemény — a szabad kikötő megszüntetése — folytán örökre emlékezetes fog maradni. Hogy mily — esetleg hátrányos — következményekkel járand e nagy horderejű s az egész ország kiviteli kereskedelmére kiható esemény Fiume közgazdasági viszonyaira, arra nézve a jelentés nem képes teljesen tisztá a kópet alkotni, mindazonáltal reményét fejezi ki, hogy a következmények nem lesznek Fiume kereskedelmére nézve gyászos kimenetelűek, különösen, ha az állam — mely a szabad kikötő megszüntetését egyedül akarja — erélyes közbelépésével a minden esetre bekövetkezendő krízisnek utját vágja.

A nemzetközi szerződésekről szólva, a jelentés különös meglepődését fejezi ki az Egyiptommal kötött kereskedelmi szerződésért s különösen annak egy klauzulájáért, mely azon vámegyesülésekről szól, melyeket a két szerződő fél — Egyiptom és Austria-Magyarország — esetleg harmadik államokkal köthet.

Egy év története.

A „Fiume” eredeti tárcája.

Az Istenben boldogult szelidsége, mely tudománya, bámulatraméltó önuralma és igazság szeretete által, mint példányszerű pap egyike volt hazánk kiváló egyházi alakjainak, kik előtt tisztelettel hajolt meg a külföld is. O Szentsege XIII. Leo, méltányolta leginkább a fiatal praelatus tehetségeit; betegsége alatt őt meglátogatta és halálakor fájdalomosan megsiratta. A magas biborónoki kar előtt közkedveltségben állott. A honi közvélemény már 1882-ben, mint püspökjelöltet említette.

Nemes Családjának gyászában osztoznak mindazok, kik őt ismerni szerencsések valának. A hét halom tövéből felszállott lelke az örök halmokra; apáti fővegét fölcserélte a halhatatlanság infulájával, hogy megdicsőült szeretetével szüntelen ragyoghasson az egyház látogatlan Fejének mennyei udvarában.

Dalosköntünkben a solo és duette sem

E klauzula — a jelentés szerint — azt a tervet legalább részben igazolja, mely a közép-európai hatalmak politikai szövetségét egy, ugyanez államok között kötött kereskedelmi szövetséggel akarná megerősíteni s egyöntetűbbé, hatalmasabbá, valamint a nemzetekre nézve áldásosabb hatásúvá tenni. Megvalljuk — folytatja a jelentés — e tekintetben mi a do ut des elv alapján állunk, amennyiben ily kereskedelmi egyesülés csakis akkor lesz lehetséges, midőn Európában, legalább időlegesen, ismét a szabadkereskedelem elveilépnek életbe, mitől azonban most — látva, hogy az egyes államok mint igyekeznek határaitak óriási vámbarrikádok által megközelíthetlenné tenni — egyelőre messze nagyon messze állunk.

A kereskedelem Fiume területén az év első felében inkább lanyhának volt mondható, mint nem; s ez különösen a föld terményeinek és az őrleményeknek kiviteléről áll, mely előbbiek közt egyedül a fa képez kivételt. Csakis az őszi évad bekövetkeztével élénkült meg kissé a kiviteli üzlet Európa nyugati fogyasztási piaczi felé; mindazáltal az aranyátszó bekövetkezett hanyatlása az élénkülni kezdő kiviteli kedvet csakhamar lehasztá.

Fiume kereskedelmi forgalma az előző 1889-iki évhez némi visszamaradást mutat, a mennyiben kis bévitel tett 1890-ben 8.147,143

mmázását, összesen 88.125,286 frt. értékben.

A fontosabb cikkek ki- és bevitelének statisztikai adatait a jelentés után a következőkben adjuk.

Bévitel:

	1890	1889-ben viszonyítva
Kávé	8.925	2.058
Déli gyümölcs	4.303	1.375
Czukor	85.962	71.335
Dohány	15.613	4.970
Rizs (nyers)	332.003	19.227
Rizs (hántolt)	5.012	5.967
Olajok	15.773	932
Bor	16.973	5.856
Kőolaj (nyers)	680.675	51.251

Kivitel:

	1890	1889-hez viszonyítva
Czukor	78.776	64.157
Dohány	4.022	2.499
Rozs	452.070	231.757
Zab	13.887	1.545
Buza	172.870	230.885
Rizs (hámt)	32.342	2.629
Liszt	1.032.037	257.775
Szesz	6.777	954
Bor	30.312	15.178
Fa	51.965.900	5.997.896
Petroleum	13.177	5.479
Papír	17.976	676

A kerület iparáról szólva, a jelentés köszönetét fejezi ki a kereskedelemügyi miniszternek szakavatott gondosságáért s erélyes támogatásáért, melyben iparunkat s kereskedelmünket általában, de különösen Fiume folyton fejlődő s izmosodó iparát részesítette. Majdnem kizárólag e hathatós támogatásnak köszönhető, hogy a kamara

kerülete s általában, az egész ország egy új iparaggal: a selyemszövéssel és fonással gazdagodott, mely iparág a Puecher-Passavalli cég által felállított gyár által már hazánkban is műveltetni fog. — E selyemgyár alapításán kívül a kerület ipari állománya nem változott, a minthogy ez év az egész iparra nézve normálisan folyt le.

Idáig terjed az érdekes jelentés általános része, melyhez végezetül egyes, kereskedelmi hajóinkra vonatkozó adatok s a vasut, posta és távirda mozgalmának statisztikai adatai vannak kapcsolva.

Az államsegélyben részesülő hajójaratok forgalmi eredménye.

A flume-pólai és flume-vegliai gőzhajójaratok f. évi májushavi áruforgalma a következő volt:

Kivitel Fiuméből

Fiume-pólai vonal.

Moschenizze	37.06 q.
Bersecz	1.65 »
Rabacz	68.58 »
Cherso	447.84 »
Pola	1159.87 »
összesen	1735.00 q.

Fiume-Vegliai vonal.

Malinsca	133.86 q.
Veglia	61.78 »
összesen	215.64 q.

Behozatal Fiuméba

Fiume-pólai vonal

Rabacz	8.63 q.

szer Mihály, Singer Alajos, Strauch Gyula Schönwetter Henrich.

I. bassus: Dr. Berghoffer József, Michelich, Endre, Dr. Sándorffy Nándor, Sforzina Mátyás.

II. bassus: Czibesz Mihály, Jettmár János, Killyéni Endre, Spanner Emil, Szabó Sámuel.

A lefolyt évben a következő énekdarabokat vettük át:

- I. Templomi ének (négyes kar). Isten! kit a bölcs . . . Sz. Nagy K.-től. Bemegyek Szt. templomdba . . . . . Összehangosította Brand E. Mindeneknek alkotója . Sz. Nagy K.-től. Most az Úr Krisztusnak.
- II világi dalok (négyes kar) Hymnus . . . . . Erkel Ferencz. Szózat . . . . . Egressy Béni. Árványhaj . . . . . Grf. Festetics Leótól. Párisi ifjak . . . . . Verdi. Fel! Telve van . . . . . Alt. Éji dal . . . . . Marchner. Népdalvezér . . . . . Lányi. Talpra magyar . . . . . ifj Sz. Nagy K.

hiányzott, orgona kíséret mellett Schmidt Jánosné urköly, nemkülönbön Dr. Berghoffer József, Körösi Sándor, Szabó Sámuel urak nem egyszer örvendeztettek meg kellemes énekükkel a fi-yelő közönséget. A solo, valamint a duett magasabb képzettséget tételez föl és mi örömmel észleltük, énekük tartama alatt, a kívánalmak megvalósulását. Élvezetessé tette minydnájunkra nézve fellépésüket, a biztosság, a rugalmas, hanghordozás, a piano és forte könnyed vegyülete, a kivitel szabatosága. Az eddigiekért jutalmazza őket a kör köszönete és éltet a remény, hogy ezután is megjelennek a szentély dalosai között.

- Dr. Berghoffer József (solo) Mozart »O salutaris hostia»
- Dr. Berghoffer József (solo) Stradella »Könyörgés»
- Schmidt Jánosné (solo) Cherubini: »Ave Maria»
- Szabó Sámuel (solo) Mendellsohn: »O salutaris hostia»
- Szabó Sámuel (solo) Righini »Veni Creator»
- Szabó Sámuel (solo) Mozart »Ave verum»
- Schmidt Jánosné és Szabó Sámuel (duette) Mendellsohn »O salutaris hostia»

Cherso	102.73 *
Pola	128.94 *
összesen	240.91 q.

Fiume-vegliai vonal.

Malinsca	0.20 q.
Veglia	19.00 *
összesen	19.20 q.

A fume-pólai vonalon tehát összesen 1975.01 q., a fume-vegliai vonalon pedig 234.84 q. áru szállított. Összehasonlítva ezen eredményt a múlt évi május havi forgalommal, mutatkozik hogy a fume-pólai vonal forgalma 234.85 q.-val, a fume-vegliai vonalé pedig 34.53 q.-val csökkent.

Fontosabb kiviteli áruk voltak: 569.36 q. liszt, 353.09 q. tengeri, 162.46 q. cukor, 279.85 q. rizs, stb.

Személy szállított a fume-pólai vonalon Fiuméből 393, Fiuméba 388 összesen 781; a fume-vegliai vonalon Fiuméből 237, Fiuméba 274, összesen 511. Az előbbi vonalon az utasok száma 700-al az utóbbin pedig 541-el kevesebb mint múlt évi május havában.

A fume-metkovich és fume-durazzo gőzhajózáratok f. évi május havi forgalma a következő volt:

Kivittett Fiuméből összes, 7740.92 q. áru; behozott pedig 1973.19 q. úgy hogy az összeforgalom 9714.11 q. kitesz. — A múlt évi május havi áru forgalomhoz hasonlítva a kivitel 2,183.18 q.-val csökkent a behozatal ellenben 393.09 q.-val emelkedett.

A kivitel a következő rendeltetési köztöbe irányult:

Kivitel.	
Zara	494.78 q.
Sebenico	331.98 *
Trau	357.40 *
Spalato	2054.77 *
Milna	10.00 *
Metkovich	2575.27 *
Cittavecchia	50.22 *
Trapano	104.80 *
Ragusa	1474.98 *
Castelnuovo	3.08 *
Cattaro	152.67 *
Durazzo	130.15 *
összesen	7740.92 *

Behozott pedig Fiuméba áru a következő kikötőkből:

Behozatal.	
Zara	49.75 q.
Sebenico	265.22 *
Trau	282.55 *
Spalato	1205.58 *
Metkovich	33.84 *
Trapano	53.70 *

Szöke kis lány . . . . . Osszh Brand E.
Mikor az ibolya nyit Baumgartner
Esti kar . . . . . Kreutzer
Magyar dalárinduló Huber Károly
Hymnus az éjhez Beethoven
Sprik a szent-györgyi útzát Gyertánffy István
Haj Rakóczy-Bercseny . . . . . Horváth A. után
Bristolus.
Magyar népdalok Huber-Bartalus

A kotta előállításánál elévülhetlen érdemeket szerzett magának Czibesz Mihály úr; ki számos kiállítású lapokon hectographicce dolgozt fel a meglehetős nagy anyagot.

A kőr hatása.

Egy cseppet sem bánt a gondolat, hogy vajjon szabad-e, még alakulóban levő, a ig született dalos-körünknek bár egy irányban is hatást tulajdonítanom. A tudomány a hajcsövesség erejét is megbámulja, — jelentőségnek mondja a parányt a mindenség mérlegén és a óban ami van — az valamiképp működő és ami működik az hat. Nincs olyan kicsiny állat a természetben, mely ne árthatna; nincs oly kicsi ember a társas-

Cittavecchia	38.36 q.
Ragusa	43.19 *
összesen	1973.19 q.

Fontosabb kiviteli áruk voltak: 2403.01 q. liszt, 1571.60 q. buza, 284.27 sózott hus, 094.40 q. rizs, 180 q. korpa, 215 q. rizskorpa, 180 q. korpa, 215 q. rizskorpa, 180 q. deszka, 365 q. átalfa stb.

A beközatali cikkek közt előfordult: 1437.53 q. bor, 190.82 q. dobány stb.

Személy szállított Fiuméből 33 Fiuméba 73, összesen tehát 106 vagyis 12-vel több mint múlt évi május hóban.

Tengeri-magánjogunk és a francia reformok

Dr. Feichtinger Elek fumei h. pénzügyigazgató művéből.

A tengeri magánjog nálunk — tudvalevőleg — még eddig codificálva nincs, és bíróságainak tengeri-jogi kérdésekben az osztrák-magyar tengerparton, csaknem egy évszázad óta divó szokásjog elvei szerint ítélnék. Ezen szokásjognak azonban elég pozitív alapja van; mert az, az I. Napoleon által, az illir tengerparton tényleg életbe léptetett Code de commerce II. könyvében foglalt francia tengeri magánjog elvein alapszik. Jóllehet ezen törvény, mint ilyen, nem bír az írott törvény hatályával, mert az már akkor, a midőn a francia uralom tengerpartunkon megszünt (1813), végleg elenyészett; mindazonáltal az abban foglalt jogelvek nagyrészt tényleg ma is érvényben levőknek tekintendők, a mennyiben azok sem 1813-ban, sem hatályon kívül nem helyeztetek. Azt mondjuk nagyrészt, mert vannak újabb keleti törvényeink és ugyanoly hatályval bíró kormányrendeleteink, a melyek a Code de commerce alapuló szokásjog némely intézkedésének derogálnak.

Ezt előre bocsájtva, nem lehetnek reánk nézve teljesen közömbösek azon veletlenségek, melyeken a francia keresk. törv. nek a tengeri-magánjogra vonatkozó része magában Franciaországban átment azóta, hogy az ott érvénybe lépett (1808); és pedig annál kevésbé, mert hisz a tengeri-magánjog codificáció tekintetében, a mint ezt már a múlt számban érintettük, már nálunk is megindultak a tárgyalások, és a törvényhozás ahg fogja figyelmén kívül hagyani azon átalakulásokat, melyeken a nálunk is érvényben levő tengeri jogi intézmények hazájukban Franciaországban átmentek.

Miután a C. comm-nek a tengeri kereskedelemre vonatkozó némely intézkedései a modern tengerészeti- és világkereskedelmi viszonyoknak többé már

dalomban, ki ne használhatna. Annálkább szólhatok tehát hatásról, ha 24 ember összműködését vezem tekintetbe. Chateaubriand egy művével azt érte el, hogy Franciaország felállott, mint egy ember és atkarolta hitét mint egy hitvalló. Amiensí Péter falvakat, városokat hozott mozgásba és tényezővé lett nyugat vándorlásának kelet felé.

Igazat adnak nekem Horn, Jean Paul és Schiller, Horn; Keine achte Liebe zur Kunst, ohne heisse Liebe zur Menschheit. Jean Paul: Die Kunst ist zwar nicht das Brod, aber der Wein des Lebens. Schiller (Wallestein) Ernst ist das Leben, heiter die Kunst.

Daloskőrünknek többszörös hatása volt; a) *hazafias*, mert általa fentartott idegen elemek között a nemzeti érzés ápolása; b) *társadalmi*, mert az ének gyűjt. hangol. emel. gon. lot. üz. és nemes ir. nyban tartva jóra serkent. teit. re. ösztönöz. Nem megvetendő dologmit daloskőrünk által elértünk; a kedély élénkülése. (Folgt. kőr.)

még nem feltek, Franciaországban ré óta aktuálisá vált az a kérdés: „nem volna-e észszerű a tengeri-magánjog teljesen átdolgozni és újból codificálni?”

Az ezen irány sűrűtő áramlatnak sikerült, már 1865-ben elérni azt, hogy egy (nem parlamenti) bizottság kiküldessék, egy új tengeri-jogi Code kidolgozása végett. Ezen bizottság a kereskedelmi kamarák meghallgatása után készített is nagybecsű munkát, mely azonban az 1870-iki események miatt, soha sem kerül parlamenti tárgyalás alá. A földmivelési és kereskedelmi főtanács javaslatára később egy új bizottság nevezetett ki, melynek az 1873. július 38-án kelt törvény szerint az volt a feladata hogy tanulmányozza, miként lehetne „venir en aide à la marine marchande et d'assurer sa prospérité”. Ezen bizottság munkálatait ott kezdte, ahol az övét az előbbi, félbe szakította volt. A kijelölt tér azonban nagyon is kiterjedt volt, semhogy azt teljesen fel lehetett volna ölelni, minek folytán azon vélemény jutott érvényre, hogy a tengeri magánjognak teljesen új codificációja eljétssek, és a törvényhozás csak egyes elodázhatatlan kérdések megoldására szorítkozzék.

Igy jött létre az 1874. december 10-én kelt és a „Tengeri Jelzálógról” szóló törvény, mely a megkezdett uton az első lépés volt.

De ezzel a megoldatlan kérdések sora még távolról sem volt kimerítve. Grivart, az akkori földmivelés-ügyi minster 1875. január 5-én a nemzetgyűlés elé terjesztett egy a kereskedelmi törvény több intézkedésének megváltoztatását célzó javaslatot.

Jóllehet ezen javaslat az Államtanács részéről különös gondtal lett kidolgozva és jóllehet az a kor kívánalmait nagyon is sürgötték, mégis több mint tíz év telt el, míg arra vonatkozó parlamenti tárgyalások sikerre vezettek. A Senatus és a képviselőház közt ugyanis csak nehezen jött létre megállapodás, és így történt, hogy az említett javaslatból csak többszörös üzenetváltások után 1885. augusztus 12-én lett törvény.

Mint hogy ezen törvény a Code de commerce-nek azon intézkedéseit, melyek az elhagyási jogra, (droit d'abandon) a legénység beszegődésére (rôle de l'équipage) — a biztosítási ügyletekre — és a hajókölcsönre (prêt à la grosse) vonatkoznak, lényegesen megváltoztatja, a következőkben ismertetni fogjuk ezen módosításokat, és e közben tekintettel leszünk nemcsak a nálunk érvényben levő régi törvényre, hanem az időközben hozott újabb törvényekre és a Tengerészeti Rendtartásáról szóló törvényjavaslataira is.

Vámszabályzat

A fumei szabadterület, valamint az ott levő vagy létesítendő raktárak számára.

I. FEJEZET.

Általános határozmányok.

1. §.

A fumei szabadterület valamint az azon levő vagy esetleg létesítendő raktárak összes forgalmát a jelen szabályzat állapítja meg.

2. §.

Az e zárt szabadterületre való belépés szárazföldön mindenkinek meg van engedve, de csak az erre meghatározott bejáratokon.

A ki szárazföldön a szabadterületről a vámterületre lép, csak az e célra rendelt kapukat használhatja, és ott a fennálló szabályok értelmében magán viselt ruházata is megvizsgálható.

A d-reglyék, csónakok és egyéb tengeri járművek forgalmára nézve ezen szabályzat 16. és 22. §§-ai mérvadók.

3. §.

A szabadterületre vezető kapuk éjje

a határvámjövődék zár alatt állanak és azok nyitása vagy zárása csak e jövődék egy e célra kirendelt közegének közbejöttével mehet végbe. Hogy az áru, illetőleg a személy-forgalomra mely kapuk használtassanak a pénzügyi hatóság határozza meg. Valamennyi kapu, addig a míg nyitva áll, folytonos pénzügyőri felügyelet alatt tartandó.

4. §.

A szabadterület, az azon fekvő raktárakkal együtt (az esetleg vámterületi raktáraknak szánt raktárak kivételével [5. §.]) vámkülzetnek tekintetik.

Mindezen raktárakba — az állam-egyedárusági tárgyak kivételével — minden oly áru betározható, melynek felvételét a raktárszabályzat egyáltalában megengedi. Belföldi áruk akár betározatnak akár nem, már a szabadterületre való átszállításuk által (az 5. §-ban foglalt eset kivételével) elvesztik belföldi jellegüket, s behozatali vámkezelés nélkül a vámterületre többé vissza nem szállíthatók.

5. §.

A fumei m. kir. pénzügyigazgatóságának jogában áll — ha a forgalom megkivánná — megengedni, hogy belföldi, valamint elvámolás által nemzetekké vált áruk a szabadterület bizonyos meghatározott raktáraiba belföldi jellegük megtartása mellett is betározathassanak. Hogy e célra mely raktárak használathatnak, hasonlóképen a pénzügyigazgatóság határozza meg.

6. §.

A fumei m. kir. pénzügyigazgatóság fel van jogosítva arra, hogy a szabadterületen kijelölhesse azon raktárhelyiségeket, melyek a vámterületről adóvisszatérítés vagy jutalom mellett kiszállított áruk elhelyezésére használhatnak.

7. §.

Azon áruknál, melyek az időről-időre érvényben álló általános vámtarifa vagy szerződés alapján a tengeren vagy szerződéses államokból való behozataluknál vámkedvezményben részeritendők, a raktárak tulajdonosai vagy használói, esetleg a raktározást önállóan végző felek, ezen kedvezmények kinyerése végett a beraktározandó áruk származását, valamint azon köülményt, hogy azok szárazon vagy tengeren hozottak-e be, könnyekben, illetőleg a rakjegyekben is pontosan kitüntetni kötelesek.

8. §.

A pénzügyigazgatás közegei a raktárak tulajdonosai vagy használói könyveit bármikor átnézhetik, a raktárakba beérhetnek és ott a forgalom lehető kimé.ével vizsgálatokat tarthatnak.

9. §.

A m. k. fővámvivatal és kirendelt égeinek hivatalos órái a m. kir. államvasutak hivatalos óráihoz alkalmazandók, s e fumei m. kir. pénzügyigazgatóság belegegyezése nélkül meg nem változathatók.

A fővámvivatal megengedheti, hogy vámkezelések kivételével a nappali hivatalos órákon kívül is végeztethessenek: az ezen szolgálatért a tisztviselőknek s alkalmazotaknak fizetett illetékek azonban a vámgazgatásuak megtérített.] Ezen illetékek külön díjszabás útján közzé fognak tétetni.

A postaküldemények valamint az utazók podgyásai mindenkor díjmentesen kezelendők.

10. §.

Az áruk vámkezelése iránt úgy az elhelyezők, mint a raktárak tulajdonosai, illetőleg használói, a kabinokban elhelyezteteké iránt pedig — akár személyesen, akár meghatalmazott képviselők által — ezek vevői is intézkedhetnek.

Az elhelyezők terhelő minden vám-és kezelési illetékért, az elhelyezők irányában érvényesíthető visszkercseti jog

fenntart
ludono
nak, a
rozott
ben kü
tézked
Elhel
helyzet
kellőké

A sz
vámhiva
a kincs
mérlegg

Ezzel
sai, illet
ban tám
té igény
raktárba
kat ren
sel járó
saik áll
A fűv
kákát k
hordáro

Fiume ki
ba és

Fiume
szak ala
vállalato
57552.6
mennyise
közt a l
seille 10
10854.1
na 50 q
14751.4
61942 q
q. Más q
A foly
szesen 4
mennyise
nak kivi
mázsány

Helyi

A flu
Bedini K
24-kén
vallás é
behatóan
viszonyok
azt már
említettük
készült a
lósítani.
digi viszá
változatra

Ivanos
szinóbol.
paranesuo
mult nap
sino patri
let igazga
letből va
levél hang
szinóban.
visszatets

Örvend
gostné sz
e hó 16-
leánygyer
család ez
iratot kap

Mária
esy József
mű költe
zenét irt
mán jóhír
ta meg.

A főhe
ránt rendk
értesülünk
és nehány

A fium
böl. A fi
napról nap
utóbbi kin
től a k
Budapestrő
Lingel Kár
Steinschnid
Graepel H

fenntartásával, áltáiban a raktárak tulajdonosai, illetőleg használói szavatolnak, a kik fel vannak jogosítva a betározott áruk iránt vámvivatali tekintetben külön meghatalmazás nélkül is intézkedni.

Elhelyezőknek az tekintetik, ki az elhelyezett áru feletti rendelkezési jogot kellőképen igazolja.

11. §.

A szabadterületi raktárakban — a fővámvivatali raktárakat ide nem értve — a kincstár az elhelyezett áruk után sem mérlegpénzt, sem raktárdíjat nem szed.

Ezzel szemben a raktárak tulajdonosai, illetőleg használói a kincstár irányában támasztható minden költségmegtéríté igény nélkül kötelesek az egyes raktárakban szükséges mérlegeket és sulyokat rendelkezésre adni és a vámkezeléssel járó szolgál munkákat saját munkáikkal által égeztetni.

A fővámvivatali raktáraiban ezen munkákat külön e célra alkalmazott esküdt hordárok végzik.

Fiume kikötőjének lisztkivitele Nyugoteuroppába és Brazíliába 1891 április hóban.

Fiume kikötőjéből a fentjelzett időszak alatt az Adria és más gőzhajózási vállalatok gőzösein kivitett összesen 57552.6 méter mázsa magyar liszt, mely mennyiség az egyes külföldi kikötők közt a következőképp oszlik meg: Marseille 100 q. Bordeaux 1025 q. Rouen 10854.1 q. Antwerpen 110 q. Barcellona 50 q. London 10911.6 q. Liverpool 14751.4 q. Glasgow 4392.1 q. Leith 61942 q. Hull 1678.4 q. Brazília 734.9 q. Más délamerikai kikötők 152.1

A folyó év első felében kivitett összesen 46948.6 méter mázsa liszt mely mennyiség a múlt év megfelelő hónapnak kivitelével szemben 75265.1 méter mázsányi többletet tüntet elő.

Helyi és különféle hírek.

A fiumei prépost plébanos. Dr. *Bedini* Kajetan prépost plébanos a hó 24-kén tért vissza fővárosból, hol a vallás és közoktatásügyi miniszterrel, behatóan értekezett a fiumei egyházi viszonyokról. — A hazafias főpap, mint azt már lapunk megelőző számaiban is említettük, oly nagyszabású reformokat készül a fiumei egyház körében megvalósítani, melyek hivatva lesznek, az eddigi viszály állapotokat gyökeresen megváltoztatni.

Ivanossich ezredes kilépése a kaszinóból. A helyben állomásozó ezred parancsnoka Ivanossich ezredes a közelmúlt napokban levelet intézett a „Casino patriottico” és a fiumei lovas egytel igazgatóságához, melylyel a két egytelből való kilépését jelentette be. A levél hangja és modora nemcsak a kaszinóban, de az egész városban nagy visszhangot keltett.

Örvendtes esemény. Gróf Zichy Ágostné szül. Wimpffen Hedvig grófnő, e hó 16-én Bellatinczon egy egészséges leánygyermeknek adott életet. A grófi család ez alkalomból számos üdvözlő iratot kapott.

Mária Dorottya főhercegnő Komócsy József „Honvédek királydala” című költemények gyönyörű melodikus zenét írt melynek kiadásával Nador Kálmán jóhírnevű zenemű kereskedő biztat meg.

A főhercegnő ezen szerzeményei iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Mint értesülünk a mű már sajtó alatt is van és néhány nap múlva jelenik meg.

A fiumei kereskedelmi múzeumról. A fiumei kereskedelmi múzeum napról napra teljesebb lesz. — A legutóbbi kimutatásunk óta állandó kiállítások a következő czégek jelentkeztek: *Budapestről: Strausz S.* fagyó géppel *Langel* Károly esztergályos munkákkal, *Steinschnider* paplanokkal matracokkal, *Graepel* Hugo gépekkel, *Reichel* és *Heisz-*

ler gépekkel, *Juricsics* Márton fuvókkal kovácstűzhelyekkel, emelőgéppel srb. *Neruda* Sándor illatszerekkel, *Brázay* Kálmán sósborszeszeszel, *Gindert* István jégszékrenyekkel Seifert és fiai billardasztallal. — Fiuméből *Fincato* Gerardo likőrökkel, *Ghiczey* Livius hazi ipar czikkokkal. Zagrábból: *Dolochak S.*, *Nossan* A. és fiai borokkal; s a szlavoniai cserfakivonatgyár. — Sopronból: *Flandorfer* Ignác borokkal, *Dugarésáról:* a pamutszövőgyár készítményei. Brassóból *Schery* Vilmos és társai szövetekkel. — Lelléről: Szalay Imre sajáttermésű borokkal A kereskedelmi múzeum utján kiállított áruk közül eddig kiválóan a magyar borok és az ásványvizek iránt nyilvánult kiválóbb érdeklődés; hogy egyéb iparczikkek ez ideig nem találtak a kellő méltánylásra, annak okát abban kell keresnünk, hogy a kiállított nem gondoskodnak idegen nyelvű katalógusokról. Nivánatos lenne tehát e bajon mielőbb segíteni, annyival is inkább, mert árunk exportképességét nemcsak azok szolid kiállítása biztosítja, de az olesóság is, melylyel az osztrák árukkal sem kiálljuk a versenyt.

Rumraktárak Fiumében. A fiumei rumraktárak terve, mint értesülünk nem sokára tényleg meg fog valósulni. — Baross Gabor kereskedelemügyi miniszter nem régebben fogadta a fiumei Pfau és társa czég képviselőjét Pfau a ki londoni dokkintézményeket és a rumkereskedésre vonatkozó viszonyokat tanulmányozta. Pfau egyúttal emlékvat nyújtott át a miniszternek, melyben a terv életrevalóságát kifejtette. — A terv már annyira megérett, hogy a főnevezett czéla szükséges építkezések is megbeszélés tárgyát képezik. — A terv megvalósításának számos nagy előnye lesz; a többi között, az is, hogy a nagykereskedők a nélkül, hogy forgó tőkájukat nagyobb mértékben igénybe vennék nagyobb mennyiségű rumot vásárolhatnak, melyet a fiumei közraktárakba beraktározhatnak. Azonkívül az e raktárakból vezetett könyvekkel a kereskedők mindenkor konstatálhatják, ha például három évesnek mondott rumot vettek, csakugyan három évesek kaptak is. A raktárak ezenkívül lehetővé teszik, hogy a belföldi fogyasztásban olcsóbb és jobb árut kapjunk.

Az Adriatársulat ösztöndíjai. Az Adriatársulat igazgatósága ma teszi közzé a pályázatát, melylyel a legközelebbi iskolai évtől kezdve, a fiumei magy. kir. kereskedelmi tengerészeti akademián öt magyar tanulónak 3—300 forintos ösztöndíjat ad. — A magyar gőzhajózási társaság igazgatóságának, ez elhatározását már az okból és örömmel üdvözljük, mert módot nyújt a hazai ifjúságnak, arra, hogy minél többen épheszenek arra pályára, melyen ifjak közül már eddig is oly kiváló hivatottságnak adták tanuj-lét.

Az Adriatársulat kölcsöne. Az Adria magyar tengeri gőzhajózási társaság új szerződés kötése alkalmából föltételek legfontosabbika tudvalegyen az volt, hogy a társaság hajóparkját megnagyobbítani tartsa. A társulat a gőzhajók szaporítása czéljából szükséges 3 millió forintos kölcsön finanszírozását a bécsi Bankverein vállalta, el s az minden valószínűleg szerint szeptember elején fog megtörténni.

Egészségügyi hírek. Triestből sürgönyzik, hogy a tengerészeti hatósághoz érkezett hivatalos jelentése szerint jul. 13-án Mekkában 35 koleraeset fordult elő, amelyek közül 22 halálos kimenetű volt. Julius 24-én 27 koleraesetet konstatáltak Mekkában. — Mekkában és környékén a múlt vasárnapig 360 ember halt meg koleraiban. A kormány El-Torban katonai tábor állít a vestegzár szigorú végrehajtására. Megtették a szükséges elővigyázati intézkedéseket. — Kairóból távirják hogy a kolera Abyssiniában és Mounthaleban is kitört. Mekkában a kolera a zárandokok összeseregése következtében nő. Mult

szombaton 140, vasárnap 380 ember halt meg.

Iparczikkek gyűjteménye. A bombai főkonzul a közös külügyminiszter megbízásából a mult év végével Brit-Birmában tett hivatalos útja alkalmából azon árucikkékből, mely-t az említett országban nagyobb kelendősséggel bírnak és melyek tekintetében, ott kiviteli iparagink is sikerel versenyezhetnének, egy mintagyűjteményt állított össze, s azt a külügyminiszter az érdekelt körökkel való megismertetés czéljából, a kereskedelmi m. kir. miniszter rendelkezésére bocsátotta. A kereskedelemügyi miniszter rendelkezése folytán az érdekek gyűjtemény a kereskedelmi múzeum állandó kiállításában van most közszemlélre téve s ott az érdekeltek által tanulmányozható.

Kirándulás Rabaz és Albonába. A „Liburnia” turista egyesület abbaziai osztálya által régóta tervezett rabaz-albonai kirándulás, tegnap ma vasárnap délután tartatott meg.

Mintaáruktárak berendezése külföldi konzulátusainknál. A kereskedelemügyi miniszteriumban érdekes eszmét pendítették meg. A jamaikai kiállításra kiállított ipari termékeink nagy sikere arra a gondolatra jutatták intéző köreinket, hogy a külföld nagyobb városokban az osztrák-magyar konzulátusok felügyelte alatt ipari és kereskedelmi termékeinkből mintaáruházakat rendezzenek be, hogy ily a külföld közelebről megismerhesse hazánk iparának és kereskedelmének termékeit. Az étre való eszme azonban még csak a tervezés első stádiumában van, mert előbb még az osztrák kereskedelmi miniszterrel valami megállapodásra kellene lépni.

A „Veloce” olasz gőzhajózási társulat igazgatósága, mint Genuából értesülünk e napokban megvásárolta a Lavarello és társa-féle gőzhajózási vállalatnak összeszögőseit. Ily módon a „Veloce” gőzhajózási vállalatnak a vásárolt 5 új gőzessel együtt összesen 14 gyorsjárata gőzöse van, melyek nagyobbára délamerikai járatokra fognak használtatni.

A brazíliai járatok, mint egy tegnapi távirat jelenti, [július 26-án veszik kezdetüket a la platai járatok pedig szintén még e hó folyamán fognak megkezdetni.

A társulat fiumei képviselőségét Condrand testvérek — czége vállalta el.

M. kir. államvasuti ügyek.

M. kir. államvasutak gőzhajózási vállalata A m. kir. államvasutak hajóin szállítandó személyek és podgyász valamint gyors és teherárúkra nézve f. évi május hó 1-napjáról érvényes díjszabás f. évi augusztus hó 1-jével az l. pótlék lép hatályba.

Ezen pótlék a személy szállítási viteldiak, valamint a szöveg kiegészítését lehetőleg helyesbítését s ezen kívül az előállatok szállítására vonatkozó határozmányok és viteldiak módosítását tartalmazza.

A mennyiben ez által díjemelések állanak be azoknak f. évi szeptember hó 5-én lépnek hatályba.

A pótlék a m. kir. államvasutak igazgatóságának díjszabási osztályaiban (Budapest, Andrássy út 75) valamint az érdekelt hajózási és átrakodási állomásokon 5 kr. át kapható.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága. Sziveskedjék közölni hogy A Nagy-várad - szabadka - Villányi vonalon Bajnok és Zombor állomások között fekvő Militics állomás neve, kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr Ó nagyméltósága rendelkezése „Nemes-Militics”-re változtatott át.

Magyar osztrák német fa és fakéreg forgalom. Az 1888-évi augusztus hó 1-étől érvényes magyar-osztrák-német

fa és fakéreg kivételes díjszabáshoz f. évi augusztus hó 1-én a III. sz. pótlék lép életbe, melylyel Jablunkán, Teschen és Trzynietz állomások fa és fakéreg díjtételei érvényen kívül helyeztetnek.

A magyar kormány és a szabad osztrák-magyar államvasutársaság kötött ezen utóbbi magyarországi vonalainak megváltására nézve létrejött szerződés jogerőre emelkedvén a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elhatározásához képest ezen vonalnak a magy. kir. államvasutak igazgatósága részéről tényleges birtokba és kezelésbe vétele folyó évi július hó 18-án történik meg. Ezen nappal tehát az orsztr. magyar államvasutársaság budapesti igazgatósága működését megszünteti s helyébe további intézkedésig az említett vonalak részére a A magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége elnevezés alatt felállított m. kir. államvasuti üzletvezetőség ép, amely alatt a megváltott vonalak a m. kir. államvasutak igazgatóságának közvetlenül alárendelt külön üzletvezetőségi csoportot fognak képeenni.

Az új üzletvezetőség a volt társasági igazgatóság jelenlegi szervezetét egészben megtartja, a díjszabási ügyek kezelése azonban a m. kir. államvasutak igazgatóságának ügykörébe vonatnak be, minek folytán a levelezések díjszabási ügyekben már a most nevezett igazgatósághoz, minden egyéb az átvett vonalak üzletére vonatkozó levelezések (p. s. viszetéritési, visszkereseti szállítási s atb. ügyekben) közvetlenül az új üzletvezetőséghez lesznek intézendők, illetőleg czimzendők.

A közönség tájékoztatására közöljük továbbá, hogy a szab. osztr.-magyar államvasutársaság jelenlegi pályaudvara Budapesten meekülönböztetésül a többi pályaudvartól jövőre, „A m. kir. államvasutak nyugoti pályaháza” elnevezést nyer.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
Mócs Zsigmond.

Hirdetmény.

2338. sz./1891.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. kereskedelemügyi Miniszter Úr Ó Nagyméltóságának kivánságára és oly czélből, hogy magyar ifjaknak a tengerészeti pályára való lépése megkönnyíttessék, az „Adria” magyar tenger hajózási részvénytársaság igazgatósága a fiumei m. kir. tengerészeti tanodában a f. évi szeptember hó 1-én kezdődő három évi tanfolyamot látogató növendékek számára öt, egyenkint évi 300 frtnyi ösztöndíjat tűzött ki.

Ennek következtében pályázat nyittatik a fentebbi ösztöndíjakra, a melyek a következő módzatok szerint fognak kiosztatni:

1). Ezen ösztöndíjban azon magyar ifjak fognak részesitetni, kik a fiumei tengerészeti tanodánál a felvételi vizsgának jó eredményel való letétele után a tanulmányok egy havi folytatása alatt kellő képességet és szorgalmat tanúsítanak.

2). Az ösztöndíjat a fiumei tengerészeti tanoda igazgatóságának javaslata alapján és az „Adria” magyar tengerhajózási részvénytársaság meghallgatása után a ke-

HIRDETÉSEK

reskedelemügyi Minister Úr fogja adományozni.

3.) Az ilyként adományozott ösztöndíjak havi részletekben, utólagosan és a fiumei tengerészeti tanoda igazgatósága által látta-mozott nyugtára az „Adria“ magyar tengeri hajózási részvénytársaság igazgatósága által fizettetnek ki.

A tengerészeti tanoda igazgatóságának joga van, illetve kötelességévé van téve a látta-mozást megtagadni, ha az ösztöndíjas magaviselete vagy előmenetele nem felel meg a tanoda követelményeinek.

4.) A folyamodványok a keresztlevéllel és a bevégeztet tanulmányokról szóló bizonyítványokkal felszerelve — legkésőbb f. é. augusztus hó 31-ig a fiumei tengerészeti tanoda igazgatóságához nyújtandók be.

A tengerészeti tanodába való felvételre vonatkozó követelmények ez 1881. évi szeptember hó 9-én 31.687. sz. a kelt ministeri rendeletben foglaltatnak, a melynek a lényeges rendelkezéseket tartalmazó kivonata a tanoda igazgatósága részéről az érdekelteknek kívánatra megküldetik.

A m. kir. tengerészeti hatóság.

Ő cs. és kir. fensége József főherczeg kegyes beleegyezésével meg lett nekem engedve, hogy első rangú szállodámat ő fensége neve után nevezhessem el

„József Főherczeg“ szállodának

Budapest, Kerepesi-ut sarkán, a közp. indóházzal szemben

Megnyitás

JULIUS hó 1-én.

Ezennel bátorodom újonnan épült minden a kor és kényelem igényeinek megfelelő kellékeivel berendezett szállodámat az utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani. A szálloda bir 60 szobával és fürdőszobákkal. A jutányosan számított szobáinak minden szobájában látáthatóan vannak kiragasztva.

József főherczeg szálloda

a központi indóházzal szemközt, 2 percz alatt kocsit használni nélkül érhető el, miért is úgy az érkezés mint az elutazásnál, a kocsit felelegessé teszi. Forgalmagazdag élénk helyen építve a város bármely helyére gyorsan és kényelmesen eljutni, mintin a szállodának annyi szobája van, mint a városban vannak. Szállodának óvatos, legézségesebb és legszebb kilitással biró ponton épült és éttermekkel van ellátva. Főfor kvésem arra lesz irányítva, miszerint vendégem megelégedését kiérdemeljem. Számos látogatást kér kitűnő tiszteléssel

(2-3) Sziklay Sándor szálloda tulajdonos.

Bármely állásu megbízható személyek kik sorsjegytársaságok létrehozásához tagok szerzésével foglalkozni akarnak, szép jövedelmet nyerhetnek. Ajánlatok intézendők a Budapesti Bankgyejesület részvénytársaságához Budapesten.

Mintaraktár a kereskedelmi Muzeum fiók üzletében Fiumében.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentev.

Budapest, Kerepesi - ut 36. szám.

Budapest, Kerepesi - ut 36. szám.

Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Cs. és kir. szab.

TIRGRAM

Utánzásoktól óvakodjunk!

Hogy minden FERGET biztosan elpusztítsunk, ne használjunk más, mint a 4 év óta kitűnő biró

Tirgram készítményeket és pedig Tirgram-Excite,

mely egyetlen, méregtelen, embernek és háziállatnak sem ártó szer-patkányok és egerek elpusztítására. Ár: dobozban 1 frt.

TIRGRAM-TINKTURA

poloskák és azok petéinek gyökeres kiirtására, palackokban esetet 20-40 és 60 kr. Lit. palackkád 2 frt. 50 kr.

TIRGRAM-POR

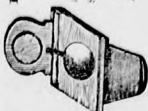
svábok, muszkák, balták, legyek, molyok és növény-férgek ellen 15 és 30 kros dobozban. Kilós doboz 3 frt.

Fiumében kapható: JECHEL FERENCZ úrnál
Főraktár: TIRGRAM TÁRSASÁG, Budapest, V. Wurm utca 12 sz

Védelmet nyitott árnyékszékeknek

meghívás. Leghuzavarrabb és szeg ellen nyújthatok a legújabb szabványozott árnyékszék ülések által légmentesen zárodva. A már meg-író ülésszékura nemcsak könnyen alkalmazható és vízbeletés nélkül használható. A fényes 9 foyozva 10 frt. Spokkálás áránvát, mellet. Kivitel szilárd, kopulató esak a ke-zés a szab. birtokosa

WOLFF SOMA budapesti vasbutor gyári raktárban, Dorottya-u. 2. sz.

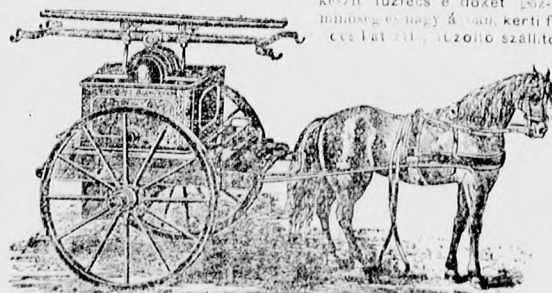
Alapított 1858. Kivétel az összes világrészekbe.

József főherczeg ő cs. és kir. Fensége ndvari szállítója.

Első magyar gép- és tüzelő-szerek gyára, harang- és érc-öntöde.

WALSER FERENCZ

BUDAPEST, VII. kerület, Rottenbiller-utca 66 szám.

készít tüzelő-szereket és közörsre minden minőségű nagy és kerti fecskendőket, vízfordókat, vízszelő, vízöntő kocsikat, öntöző készülékeket

magasnyomású vízvezeték-ekhez, legszesz-fecskendőket (Extin teureket), tüzelő létrákat (a legnagyobb tolu létráktól a legkisebb kéz létráig), tüzelő omnibuszok és tüzelőszági ser kocsikat, tüzelő le-génységi felszereléseket, gőzszivattyúkat, kútszivattyúkat,

borszivattyúkat, szivattyúkat, bármely czébra, Centrifugal- szivattyúkat, légnyomású pöcze-gődör-tisztító készüléket, érczharangokat minden nagyságban (az eddigi előlított legnagyobb 9700 kilogram), érczöntvényeket vasúti, szőlőgép és gyárak számára, elvállal tel-es vízvezeték és magán vízvezeték-építést és felszerelését, nyilvános gőz- és kádfür-tők berendezését, closetek és bármennyű közegészségügyi tárgyak szállítást.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve

Levelezés magyar, német, francia olasz, szerb és román nyelven